

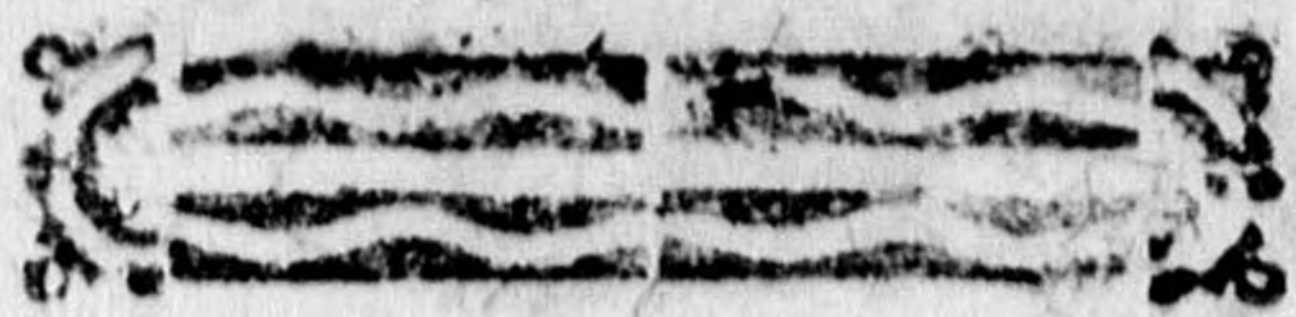

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBÖL Szeredán 31. DéceMBERben 1788.

Bóldog Isten!!

Ma az utólsó napja azon — 1788-dik esztendő-
Vá nek, melynek homlokáról hamisson olvassák
va az ezelőtt múlt esztendőkben ama maga magát
meg-tzáfolt jövendölést az egész roppant Világnak
velzedelméről — *Si non hoc Anno &c.* — Ha ezen
esztendőben a' nagy Világ' roppant épülete öszve-nein
romlik-is, mindazon által minden Országok és Birodal-
mok hegygyel tövel öszve-hányatnak, és minden föl
rivás rivás és keferüség fog haliatni — mert noha a'
Svéd, Dán, Orosz, Török és az Aultriai Birodal-

mokban éltek közzül mintegy 300-ezer élő-testek fegyver által meg-fosztottoknak mondotnak-is lenni lelkektől; de még-is az Egek a' jövendölés-szerint való közönséges veszedelemtől meg-örzette nek bennünket — mit hozzan reánk a' honapi nap: az az az 1789-dik esztendőnek első 's több napja? azt az idő mútja-meg — elég az — hogy —

A' nap-fény után homály — a' homály után nap-fény szokott, a' közönséges mondás-szerint, következni. — Midőn a' Bétsiek a' F. Császárt, az ő II-dik *JOSEF-jeket* a' fok veszedelmek' és szerentsétlenség' torkából egészségesen és szerentsésen vissza-jötte nek szemlélik vala, örömben nem tudják vala mit tselekedjenek — mely nehezen első most ezeknek midőn ezen Felsőget nyavallyák terhe alatt lenni halják, ki-ki képzelheti magában. — Ezen nyavallyája miatt ő Felsőgének a' múlt Vasárnap *Cercle* sem vala. — *Szent István* napján, a' régi bé-vett szokás-szerint, a' *Szent István* Templomában meg-nem elenheték, és honap-is u. m. az Ujj-esztendő első napján semmi *Udvari Gála* nem fog tartatni.

Hazánkbeli Történetek.

Szomorú izenet! Az én érzékenységeimet ritka Levél szokta olly el-gyengült környülállások között találni, hogy azokat annak el-olvasása egészfel-háborithassa. Imé ma veszek *Aradról* egy *Levél* let, melynek olvasásával minden érzékenységeim meg-mozdulának; és tudom, hogy többen léznek kik ezen hírnék hallására könyveznek: „

A' *Szent István* Kis-keresztes Rendjének Vitéze a' R. Apostoli Fejedelemnek Titoknakja, N. Ar

Vármegyének 27 esztendőktől fogva nagy érdemű
Vice Ispánnya Tek. és Méltóságos *Soborsinyi* (*) *Forrai*
András Ur, minekutánna igazán szeretett Hazáját 's
Fejedelmét 45 esztendőnek el-folyások alatt a' kep-
zelhető irigységig olly példáson viselte volna, hogy
az utolsó Ország-gyűlésben mind Fejedelmének,
mind szivből szeretett Hazájának közönséges szeré-
tetét meg-nyeri méltó volna, most Decembernek 10-
dikén, példás életének pedig 70-nedik esztendejében
e' siralomnak völgyéből a' bódog örökké-valóság-
ba költözék. — Sirjatok szegények, özvegyek és ár-
vák! Oda egy valóságos jól-tévő édes Atyátok!
Músák keseregjete! el-dőlt a' Hélikon hegyének egy
olly *Czedrus* fája, mellynek árnyékában nyugodal-
mat nyertetek! — Ezen nagy érdemű Hazafi vala
az, ki ezelőtt egynéhány esztendővel (a' mint a'
mi Pofonyi Ujságainkból tudva vagyon) az Oláh
Haramiáktól fényes nappal a' maga házából el-ra-
boltatván, azok-is olly szeretettel és tisztelettel vi-
seltettek' hozzá, hogy még tsak illetlen szóval sem
illették, sőt edgyik Tolvaj meg-akarván ütni, a'
Tolvajok' Kapitánnya leg-ottan 25-től vágata azon
Tolvajra — és egynéhány napok múlva tisztefsége-
sen haza-is botsáttatott. Nen álhatjuk azzal-is nem
ditsekedni, hogy a' maga Nemzetét és nyelvét an-
nyira szerette, hogy olly Magyar Könyv ki-nem
nyomtattatott, melynek meg-szerzésében első ne lett
vólna. A' mi Ujság Levelünknek halála óráig való
Olvasója vólt — engemet különösön szeretett: fokszori
Levelében fiának szollittani méltóztatott.

Nyugodj édes Atyám! most vagy azon *Rendbe*!

A' melyben *Szent Istvánt* látod szemtől szembe!

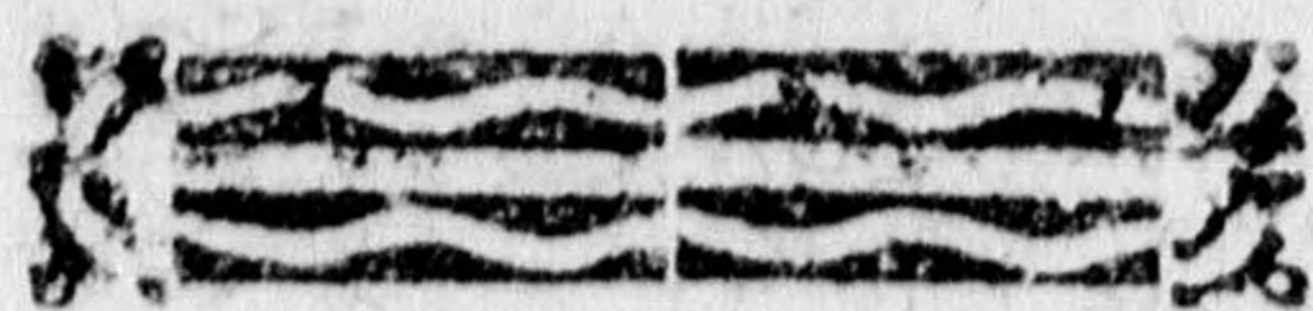

Kiss Keresztes Rended' fel-nagygyal tserélted
Titoknak ságodot valóban elérted;
 Mert hiszszük, hogy *Jépus* véres Keresztfája
 Lett Lelkednek menybe vivő lajtorjája;
 Én tégedet soha nem szemlélhettelek
 Még-is szerettettem tölled, szerettelek
 Azért tiszta szívem bóltjába rejtelek,
 'S életémnek végső pertzén felejtelek.

A' F. K. Helytartó Tanács-széken eddig volt Tanácsos Mélt. *Lovász Sigmond* Urat a' F. Udv. Magyar Kantzelláriánál Tanácsosfő és *Réferensé* — N. Bátsvármegyének Rend-szerint való Vice Ispánnyát Mélt. *Lutinovits János* Urat, nem külömben — N. Győr Vármegyének rend-szerint való Vice-Ispánnyát M. Nyitra Zerdahellyi *Zerdahelyi Pál* Urat, és — a' F. K. H. Tanácson volt *Titoknakot Székhelly Máj-láth Josef* Urat a' F. K. Helytartó Tanács-széken Tanácsosoknak tenni méltóztaték ő Felsége.

Pest. Dec. 23-dikán. A' tegnap ide érkezett 500 F. Ts. Tábori Bérések és Kotsifok szabadsággal hazabotsáttatának a' Tavaszig — Nagy nehezen váltak-el tőlünk ma dél-előtt a' Török Rabok, kik inét *Györbe* vitettek — vagy 23-nak a' *Mahumed* Paraditsomába vágyakazó testeiket fogyos Magyar föld takará-bé itten. Ezeknek itt mulatásoknak ideje

(*) Ha az Atyafiai között valaki azt a' sziveiséget tselekeszi a' mi Magyar Musákkal, hogy ezen nagy Hazafinak élete bővebb historiáját kezünkhöz küldeni méltóztatik, a' *Musák* készek ezen nagy Jóltévőjöknek hólta után-is tiszteletére lenni, és azt Versbe tzedvén, az E. Közönséggel közlőni.

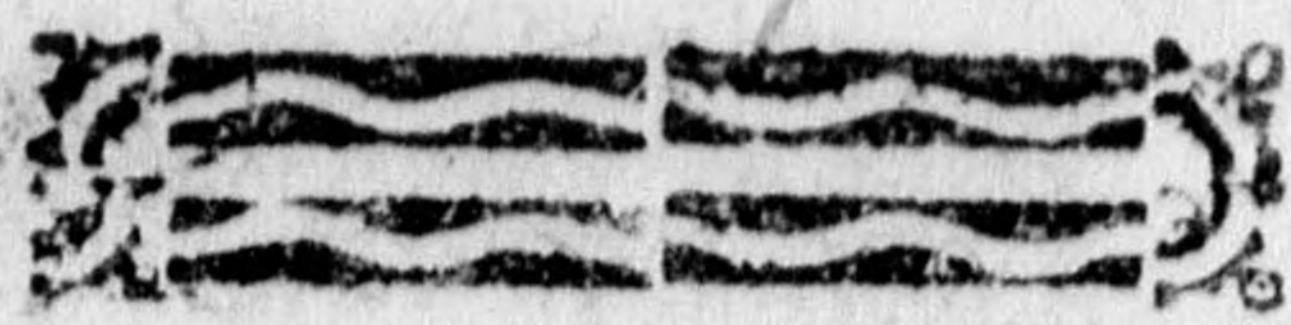
je nem lehetett únalmos; mivel a' Budai és Pesti lakasoktól jó-reggeltől fogva estvig látogottattanak. A' ki ezeket az ő köntöfsökre nézve látogotta, az a' maga fáradságának jutalmát örökösön el-vesztette; mert ezek a' hajdoni Tzigánnyal minnyájon azon panaszkodhattak, hogy az idő nem a' köntöfsekhez való; olly rongyosok valának. Ezek *Laudonról* mindenkor mellyekre tett kézzel igen nagy betsülettel szóllának. Ezek között a' leg-nagyobb fő Kapitány *Czerikh* vala, és a' köz-emberek többnyire mind ennek jöbbágyi valának. Olly nagyon elöregedtek-is találkoztanak közöttük, kiknek már hószinü szakállokból háború-nélkül-is Pápa-szemmel néz-ki a' halál, és a' kik mi nállunk már rég (*Invalidusok*) haszon-vehetetlenek vólnának: Dec. 20-dikán szerentséjek vala az elsőbb Tisztek közzül 24-nek, a' mostani Ország-Birája Gróf *Zitsi* Ur ő Excellentiájánál hivatal-szerint meg-jelenni, hól Kávéval, nádmézzel készült kenyérral, és más frífsítö italokkal kénáltatának. Midön ezek közzül egytől a' kérdeztetnék: ki vólna a' leg-szebb — kit kedvellene leg-inkább a' jelen-lévö Dámák közzül? már szinte ki-mondja vala masolygó feleletét, midön egy mellette lévö öregebb Tiszt meg-rántván köntösét — azt felelé: *mind arany!* Ezen estve némelleyeket közzüllök a' Pesti Játéknézö helyre vivének, mellyen véghetetlen nagy örömekeket találák. A' Kapitány 23 esztendös fiának ugy meg-tettzék egy a' jágyzó leányok közzül, hogy a' maga indulatainak ki-nyilatkoztatását el-nem titkolhatta. — 21-dikben a' legelsöbбек közzül 4-en Kormányazó fő Vezér B. *Barkó*

Urnál ebédlének. Kapitány *Czerikh*, ki 2 fiaival va-
gyon ezen fogságban, mindenektől egy pallérazott
tanúlt embernek lenni mondatik. Ő a' *Novi* kerü-
letében földes Ur, és *Novi Várának Comendánfa* va-
la; mivel *Novinak* magának a' *Szúltán* a' földes Ura,
nem mint *Dubitzának* 's más Török erőiségeknek.
Ez egy ollyon különös Törvényes szabadságú régi
Nemes familiából származott; kit és a' kinek ma-
radékit a' Boszniai Basa sem verheti-meg; noha más
Nemes Törököket a' Basa személyesen mindenkor
meg-verhet; de más által meg-nem verettethet. —
A' *Duvnai* Basa, ki ezen fogságban vala, *Szegeden*
hólt-meg. E' történetből esett vala ezen fogságba.
Egy nappal az-előtt, hogy *Novi* meg-véttetett, 6-tad
magával ide ment vala, olly szándékkal, hogy
másnap a' maga Serge eleibe mennyen, a' mely
már útban vala, *Novi Várának* segítségére; de el-
kéfett; mert más-nap a' Vár körül-véttetvén viz-
sza-nem mehete, hanem a' több *Novi-béliekkel* né-
ki-is fogságba kellett esni.

Szebenből Dec. 10-dikén így tudósítatunk: „Itt
nem kevés érzékenységet okozott megint a' napok-
ban a' Törököknek *Rimniki* gyülekezetek. Tegnap
előtt éjtzaka fákjáknál ment *Kiniembe* egy Batalion
gyalogság; félő, hogy a' Téli-szállásra szállottak-is
fujra ki-ne mozdúljanak; mert ma hadi-költözkedő
szekerekkel teli valának a' Szebeni úttzák. “ —

Ama nevezetes ifjú Vitéz *Obesflájdinánt Vukká*
ovits, ki a' maga Bárói Diplomáját minden pénz és
zokott fizetés nélkül már el-nyertnek lenni monda-
tik,

tik, már Bétsből a' múlt héten ki-indúlt, hogy a' maga Szabad-fergével mennél hamarább készen lehessen; mellyel ismét Monténegróba szándékozik tavaszszal. Itten a' fényes tsizmások közzül sokon jelentették vala magokat nálla; kik Tiszteknek és Kadétoznak mennek vala örömöft Sergéhez. *Vukkásovits* mindeniktől azt tudakozta leg-előbb-is: kész-é az Ur kétszer 24 óra alatt gyalog egész hadi-készülettel ugy utazni, hogy az-alatt egy falatot se egyék's mikor meg-áll 3 óráig tüzeljen? Nálunk körmönfont Legények kelletnek! Ezen Szabad-fergnek már fegyvere, köntöfse mindene készen vagyon — és némely Levelekben azt írják a' jövendőbéli háborúról, hogy

Ő Felsége a' Tsászár az Europai Hatalmoknak meg-határozva jelentette, hogy a' Török háború által maga részéről nem egyebet kíván meg-nyerni, mint Boszniának *Unna* vagy *Verbás* vizéig terjedő részét, a' melly Horváth-orzághoz tartozandó vólt; — hogy Sabáts és Belgrád földig le-rontassék, a' mint a' Belgrádi békefésében 1739-ben meg-határoztatott, hogy a' Dunán való kereskedés ezen Vároktól ne akadályoztassék; Oláh-orzágnak *Ólt-vizéig* való része, a' mellyet a' Tsászári Udvar a' Palsarovitzi békeféségtől 1718-tól fogva 1739-dikbéli békeféséig birt, és Móldovából a' *Khotzim* Vára a' *Rájával* edgyütt a' mellyben 126 faluk vagynak a' R. Tsászáré legyen. Azon bizonyításra, hogy többet nem kívánna a' fényes Portától, az Egyrészre sem-hajló Fejedelmek magoktól azt a' bizonyyságot adták, hogy a' Tsászárt nem fogják akadályoztatni az ő el-kez-

dett dolgában. Abból lehet meg-magyarázni, miért nem ment a' Császár a' Száván által, és Belgrádnál, mellyet pusztává akar tenni; mert 10, 12-ezer embernek életét kotzkára vetni nem akarja.

Lovas fő Vezér Gróf Vurmzer Urnak maga tulajdon Levele, mellyet a' maga Sergénél lévő Obest-lájdinántnak G. Nájendorfnak küldött vala, midőn Okt. 17-dikén és 18-dikán a' maga Osztályának egy Squadromával a' Bánátban 1500 Spáhist szerentsésen visszavert vala.

Nagy születésű Gróf s. t. ! „Oktobernek 20-dik napját, mellyen én az Urnak 17-dikben megbizonyított vitéz tselekedetéről tudósítást vettem, életem' leg-szerentsésebb napjai közzé számlálom. De ki-tudna illy nagy tselekedetet szive kívánsága-szerint meg-köszönni ! Csak ugyan a' tökéletes nagy szivű Férfiak között többet ér egy kéz szorítás, mint ezer szó-szaporítás; azért — imhól kedves *Nájdorfnak* az én kezem ! Én kegyelmednek határ-nélkül való kötelese vagyok — és a' Monárkhának is ezen érdemét a' jutalom véget befogom jelenteni. Az én derék Kapitányaimmal: *Stáingruber, Halász, Rájnis* és *Berzevitzivel* — minden All-Tisztekkel és közemberekkel, az én köszönetemet, barátságomat, szeretetemet, Attyai indulatomat közölni el-ne múlassa. Bóldog Isten ! életemben most kelletik nékem az én tehetetlenségemnek kedvetlenségét leg-először érzennem ! *Berzevitzinek* jelentse, hogy én őtet fő Hadnagynak tettem. Már most érdemlette ő megvalójában ezt a' rangot: e' légyen ő néki vigasztalás és tsendesítés. Még minden reménység nem tűnt

el előllem kedves Barárim és fiaim , hogy a' zöld^o mentében vizont meg-látogotlok benneteket ; és e' lézzen az én örömemnek innep- napja! A' ti érdeme- teknek és vitézségteknek termő mezejét , most az ideje , arafsátok. A' kiknek olly értz szivek és vas fejek vagyon , mint tinéktek , azok körrül nem sán- tit a' szerentse. Én hiszem , hogy most egy ollyon jövendölő vagyok , kinek szovai bé- telnek. s. t. *Vurmzer*.

Ki vólna a' nagy Férfiak érdemeit betsülni tu- dók közzül az az érzéketlen teremtés , ki velünk ed- gyütt szivből ne-ohajtaná , hogy ezen nagy Vezér minél hamarább a' maga örömének azon innepét ülhetné , melyre Levelében tzéloz ? — A' hallásban való fogyotkozást vetik okúl , hogy ezen nagy ér- demü Vezér a' maga vitéz Húszárjai fegyveres ha- di-sorjának jobb szárnyán nem álhat.

A' mint a' környülállások — a' készülétek és a' közönséges hírek vagynak — ha a' Télen a' Békes- ség Istene az Europaiakkal a' vérengező fegyvert tsudálatoson le-ném rakatja — a' jövö Tavaszig min- den Auszriai Tartományokban közönséges katoná- szedés lézzen — még az ujjanon foglalt helylek : *Khotzim* 's ennek kerülete-is segittségül lézzenek itten — hól már-is a' Húszár alá való lovakat keményen vásárollyák. Tsak ugyan 4 Húszár Seregnek fel- állittatásáról a' hírek és az arra ujjal mutató kör- nyülállások meg-szünni nem akarnak.

Mitsoda kárt vallottanak légyen a' Lengyelek a' R. Tsászári Hadi-nép által ? hogy már panaszra-is ment a' dolog , azt rövid idő múlva meg-tudni fog- luk. Való az , hogy *Khotzim* Várának vivásánál

Kóburg Hertzeg egy Lengyel földes Urnak malmát *Kaminiek* tájékán elrontatta azért, hogy egynéhány ízben adott intésekre a' birtokos meg-nem ízűnt va-la gabonát őrleni, a' mellyet a' *Khotzimi* Várt szál-ló Törökök őrleni oda küldöttek. De bezzeg na-gyobb a' R. Császárnak panasza, ha igaz az a' mit az Ujságok hirtelnek. Az öszve-szövetkezett Len-gyelek, ezen hírek-szerint, Bukovinába bé-ütöttek, ugy hogy némely kerületbéli Tiszteknek is hátrálni kellett. A' mi fegyveres Népünk hamar útat mú-tatott nékiek, és az egész tartományból ki-üzte őket.

Külső-országai Környülműllások.

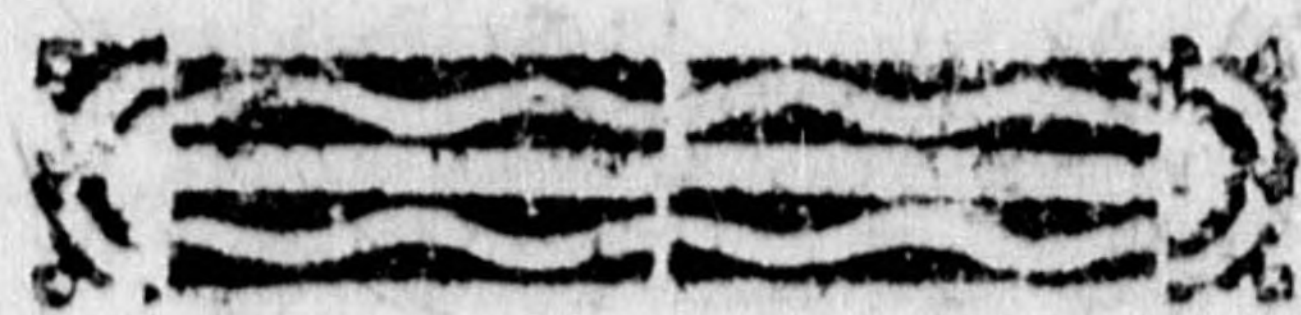
Mihelyt a' fő fejet tserél — változik az érte-lem — a' gondolkozás módja! Az Anglus Király még ugyan-él, 's meg-gyógyulása-felöl sem tűnt-el minden reménység — de még-is már részekre haj-lott értelmek és akaratok uralkodnak az Ország' Nagygyai között. Némellyek Hertzeg *Vallist* idő szerint való Uralkadónak akarják nevezni — mások melléje edgyütt Uralkadókat akarnak tenni, kikkel edgyező értelemmel folytassa az Uralkodást mind addig, mig a' Királynak állapotja vagy jobbra vagy balra el-vállik. — A' Dánusok a' Svéd határból e-gészízen ki-költöztének — és a' *Gothenburgban* ösz-ve-gyűlt Svéddek-is oszolnak; de a' Svéd Király még-is *Gothenburgban* múlatozik. — A' Lengyel Ki-rály igen roszszúl mondatik lenni, és Varfóban, hol a' Lengyel' tántz még-sem szűnt-meg, az a' hire, hogy egész Udvarával edgyütt innen el-fogna költözni. Itt a' szüntelen való Tanáts már el-töröl-tetett, és a' helyett szüntelen tartó Ország-gyűlése állittatott-fel; és el-végeztetett, hogy ha a' Király a' gyűlésben meg-nem jelenhetnék is, minthogy be-teges, azért a' gyűlés meg-akadályoztathatatlanúl folytassék, és hogy — Bétsbe, Párisba, Berlinbe, Londonba és Konstantzinápolyba az Uralkadó Ud-varak mellé Követek küldessenek, az utolsó gyűlés-ben meg-határozatott. — Már a' közönséges Leve-lekben-is azt mérik irni, hogy ha a' Télen a' Bé-kes-

késég tökéletesen helyre nem áll. — A' Pruszszus a' maga Német frigyeseivel, Anglia, Hóllandia, fél Lengyel-ország, a' Porta — más felől Sárdinia, Austria, Orosz-ország, Frantzia-ország, Nápoly 's talám még Dánia is a' tsata piatzra fognak ki-kerülni — és egy közönséges halhatatlan Europai tsata fogna támodni. — Ha pedig a' Télen Békekéség lész, így a' Lengyel Király le-teszi a' Koronát, a' Politikusok' itélete-szerint, és a' Lengyel Királyi székre egy Német Fejedelem fog ülni. Romai Király vállasztatik, Dántzig a' Pruszszus-é, Finlánd pedig ujjolag a' Svédéké fog lenni. De mi azon értelemben vagyunk, ez az 1788-dik esztendőben az utolsó *Proféta*, kinek ki-ki tsak annyit hiszen, a' mennyit akar.

A' Hadi Tanács jelentése. (*)* A' Báró Laudon helyett a' Horváth-országi Tábornál lévő fő Vezér Devins Ur 17-dikben tett Tudósítása-szerint az jelentik, hogy a' *Katzaratz*i őrizetünkre rá-ütvén a' Törökök, egy 26 Jägerrel és 40 más gyalogokkal nem meszse lévő Hadnagy ezeknek segittségekre menvén, a' Törökök, kik mintegy 600-an valának egy 3 óráig tartó tsatát tsinalának a' miéinkel, hól mint egy 16 embereink el-esének; sokon sebet hozának visszsa. Midön a' Hadnagy visszsa-húzná magát, már más segittség-is érkezik vala, mellyet a' Törökök meg-látván, visszsa-térének és 31 halotjaikat ott hagyák. (* *) Itt hát láthatni, hogy nyugszik a' fegyver?

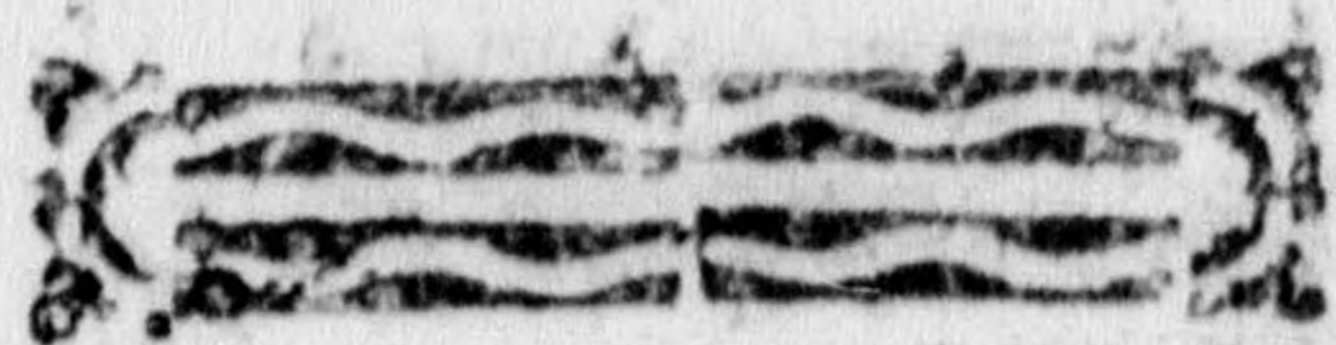
Spanyol - ország. A' Spanyolok Királya, *Har-madik Károly* mostanában a' leg-idősebb Király Európában. Az ő 72 esztendőre terjedő vénsége, az ő hanyatló egészsége hamar változást okozhat ebben az Országban. A' nép olly igen szereti az ő Királya-t, hogy annak vigasztalására némelykor kényszeritetik kotsin járnai a' Városon keresztül, hogy az ő Népe-nek mútogathassa magát, mivel többé nem járhat vadászni, mint ennek előtte. — Mióltától fogva az *Infántot Viktoriát* fiával edgyütt el-ragatta a' himlőbél-öltözött halál, azóltától fogva az egész Királyi Palotában

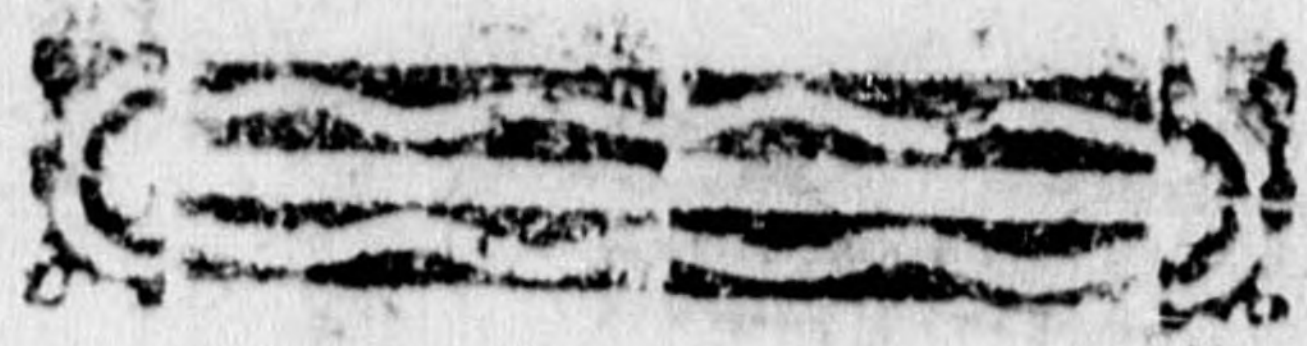
ban a' himlő el - vagyon széllyedve ; még az Infántra vagy a' Koronának örökösére *Don Gáborra* is szállottak. Az *Aszturi* Hertzegnek fiai és leányi a' Palotából ki-költöztettek.

Moldova. A' *Románzov* Seregétől Nov. 21-dikén 4 Regementek el-indultak, a' kik az *Elmpt* Seregének edgyik részével edgyesültek, és *Kamentzky* Generális Vezérsége alatt a' *Prúth* vize folytában *Hús* felé mentek, a' hol sok Törökök vagynak. Ha ezek a' bóldogtalanok *Ismail*-felé akarnának szaladni; hihetőképben *Solrikov* Seregére akadnak, és két felől tűzbe ejtettnek. — Foksán tájékaról az ellenség nagyobbára el-ment, és tsak Foksánban vagyon még kevés szálló Nép. *Odobesten*, a' hol a' leg-jobb Moldovai bor terem, a' lakók tsak mostanában szüretelnek.

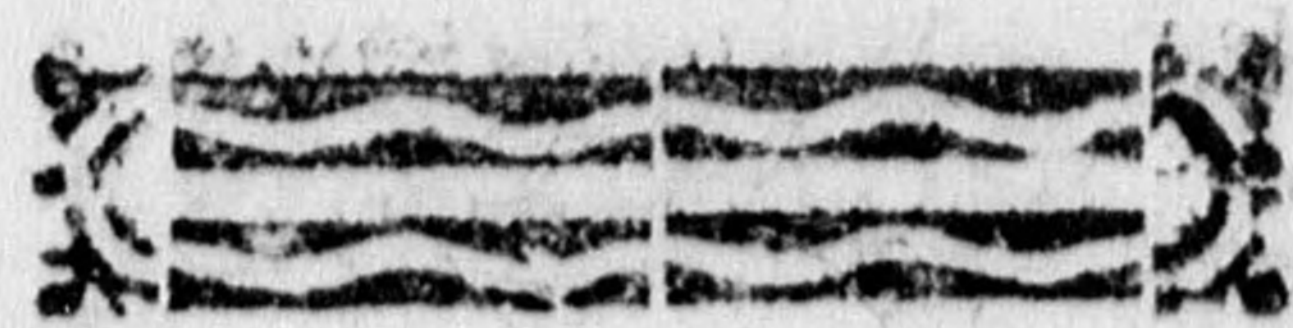
Hágából. Nov. 23-dikén. Minden Ujságok közt, mellyek itten hallatnak, leg-emlékezetesebb egy valójában különös Levél, mellyet a' Marokkai Tsászár az Europai *Consulóknak* irt, a' kik *Tangerben* múlatnak. Igy szóll: — *Ditsértesék az Isten!* — *Tangerben* lakó *Consulókhoz.* — Idvelség légyen annak, a' ki azon az igaz úton jár, a' mellyen mi járunk. Tudósítjuk kegyelmeteket, hogy hirét hallottuk annak a' mi a' *Muzkák* és *Svédek* között történik, a' kik egymással hartzolnak. — Továbbá hallottuk, hogy a' *Dán* Nemzet az *Oroszokért* a' *Svédek* ellen ki-nyilatkozattatta magát, nem lévén semmi oka arra, a' melly igazságtalan. — Ez olly vétek, a' melly meg-nem botsáttathatik, mert a' *Svédek* a' *Dánoknak* leg-közelebb való szomszédik, és mindennek elejétől fogva egy örökös Törvény az, hogy a' szomszédok egymást segittsék; következendőkép pen mivel az *Oroszok* és *Svédek* közt háború támadott, a' *Dánok* kötelesek vóltak azzal, hogy a' leg-közelebbik szomszédjok és nem az *Oroszok* mellett áljanak, a' kik ugy-is hatalmasabbak a' *Svédek*nél és *Dánok*nál, vagy akármely éjszaki Nemzetnél. — És ha ugyan a' *Dánok* a' *Svédek*et nem akarták segitteni, leg-alább ellenek ne-állottanak volna;

na; hanem egyedül mint közben járók a' békefészek helyre állításán dolgoztanak volna. — Midőn a' Svédok erőtelenebb Keresztény nemzetet haddal megtámadtak, akkor a' Dánoknak, vagy más Keresztény Nemzeteknek ezek, pártját fogni kellett volna, és a' Svédokat, ha nékik nem szerzett volna valaki okot a' hadakozásra, megbüntetni. Ezt az igazság hozza magával, és az egész Világnak Törvényei megkivánják. — Egy általjában nem tettik az nekünk, hogy a' Dánok ezt tselekedték, és nem hagyjuk helyben, és azt mondjuk, hogy a' Dánok ebben a' dologban sokat vétettek, és az igazságot mondjuk, jóllehet a' Dánok megbetsülnek bennünket és több ajándékot adnak nekünk, mint a' Svédok, és azonkívül esztendőnként egy summa pénzt ajándékoznak, a' mellyet a' Svédok nem tselekszenek. Megkell mondani az igazságot; mert ki fogja mondani más. — Ez Királyokat és Fejedelmeket illet, — — — — — mi pedig mind azoknak megmondjuk, a' kik pénzt adnak nekünk, mind azoknak a' kik semmit sem adnak. — És ha a' Dánok a' Svédok ellen, és ezek a' Dánok ellen hadakoznak, és az ő Kapsi hajósaik a' széles Tengerre mennek, a' kik a' Közép-tengerre jönnek és Tangernél és Tetuánnál ki-kötnek, ezeknek — számokra minden szükséges eleséget oda engedni fogunk, ha egész esztendőt által-is ott mulatnának, még puska-port, golyóbist 's több efféle hadi-készületeket-is, ha szükségesek lesznek reája, és minden hajóikkal, a' mellyek a' mi ki-kötő helyünkbe *Magador*, *Saffy*, *Rebat* vagy *Larakebe* jönnek, mindenféle eleséget 6 hónapokra közleni fogunk, és a' kik *Tétuanba* vagy *Tangerbe* jönnek azoknak adunk minden idő meghatározása nélkül, ha esztendőnkig mulatnának-is a' Közép-tengeren. — Ezt tudtokra adjuk a' Svédoknak és minden egyéb Nemzeteknek, hogy értefekre legyen, és kentek az ő hazájokba küldeni fogják mennél előbb. — *Takha* hónapnak 22-dikén 1202 esztendőben, a' melly a' Keresztényeknél *September* nek 23-dika 1738.

Moldova. Jassiból Nov. 22-dikén. Koránt se gondoltam volna, hogy *Jassi*, Moldovának kies fő Városa a' Törököknek pulztító dühösségétől olly szüzen maradott légyen, a' mint mostonában találom. Azonkívül hogy szokások-izerént a' mit lehetett elpredáltak, a' Vároft jó állapotban hagyták. Minekutánna Generálmáyor *Fábri* a' nagyobb erőnek engedett volna és *Jassyból* vissza tért volna, a' Törökök mintegy 8 napok múlva *Jassiba* bé-tértek, a' *Tatár-Khán* pedig két hét múlva. Melly nagyon neki bolzfzonkodtak légyen azért, hogy *Ipsilánti* Hertzeg olly könnyen el-fogatta magát, bizonyysága az, hogy még azt a' házat-is fel-gyújtották, a' mellyben a' fogságba esett Hertzeg lakott vala; a' többi házoknak leg-kissebb bántása nélkül. — Nov. 18-dikán vólt az az örömnök és vigságnak napja; a' mellyről mig *Jassi*, *Jassi* marad, és az Oroszoknak Moldovában való lakásokról hir lészzen, a' lakókok gyönyörködve fognak emlékezni. *De Linny* Hertzeg az elébb nevezett napon akarván vigságot szerezni a' Jassibélieknek, estvére mindenféle érkekkel bővölködő nagy vatsorát készített, *Románzov* Orosz fő-hadi Vezért és a' Bojérokot, vagy Oláh Nemeleket, feleségeikkel edgyütt magához el-kérette. Ki tudja mi akadályoztatta a' meg-öszült Vitézt; mert, jóllehet meg-igerte el-jövetelét, tsak ugyan el-maradt. Annyival inkább vigadtanak az Orosz Tisztek és Bojér Aszszonyok. Híres *Nedelkó* Tzigány az ő musikás Társaival edgyütt a' Vendégeket szép musika szóval tántzra indította; még az utzákon-is tapsolva öröm kiáltással tántzoltanak a' lakókok. A' Hertzeg 400 aranyokat osztogatott el a' játékos asztaalokra, és mindenik jádzó a' maganyereségét magával el-vitte. — Jassiban 2-ezer Oroszok vagynak szóval; melly őrizet erre a' Német Városra olly tsekély, hogy azt se tudjuk, vagy ott itten katona vagy nints. Az Orosz Tisztek más-ságot eleget szereznek, pénzt bőven költenek, Traktéreknek jövedelmet okoznak, és egy ször meg-elevenitik a' Vároft. — *Románzovnak* készített laká-

akáfa a' Városban; az ő Serege mind eddig Táborban vagyon. De az Oroszoknak vagyon módjok abban, hogy a' Téli-hidegnek ellent álhassanak. Kitsiny kementzések olly igen füttetnek, hogy szinte meg-tüzesednek; mellyek őztán Sátorokba helyheztetnek. Generál *Elmpt* két hónapoktól fogva az ő hadi Seregétől távól Pétersburgban vagyon. A' szegény Törökök örömeit a' kementzések mellé bújnak; de az Orosz katonák a' hideghez szokván nem engedik őket, nevetvén a' Törököket a' kiknek gyenge testeken a' hideg olly könnyen erőt vélsen. Most leg-közelebb egy követségben küldött Török közeltett az Orosz Táborhoz; de *Románzov* nem bocsátotta-bé, hanem a' Táborból ki-ment eleibe. A' Török kéri a' Vezért, hogy bocsássa-el őket Téli-lakásra, és a' fegyverkezést szüntesse meg egy ideig. A' Vezér felel: meg-lehet, de elébb fejet hajtunk egymásnak. Még a' Télen a' Törököknek sok bajok léssen az Oroszokkal. A' Seregek mozgái arra tzeboznak, hogy a' Törökök két tüzellés közzé szorittassanak.

Pesten. „Az ide hozott; Török rabok még eddig itten a' Kaszármában múlatnak. Az Erd. Olvasók meg-bocsátani fogják, hogy a' *Magyar Mercurius* ezekről szólván, talám kemény ítéletet tett felőlök; melly meg-edgyez külső vifeletekre nézve. Amabal vélekedésnek meg-tzáfolására, mellyel vagynak ezek-eránt mind azok a' kik ezen Nemzetet nem esmérük, légyen szabad róllok egy két szót mondani. A' tsata piatzon mint kegyetlen ellen-égek mások előtt rettenetelek ugyan; de a' békéséges társaságban mint szeléd, nyájas és beszédes emberek kedveltetik magokat másokkal. Szünet nélkül járnak az emberek látogatásokra; némelleyek azért, hogy Törököt láthassanak, mások pedig hogy ezen Nemzetnek indulatit és természetit közelebbről vizsgálhassák és meg-esmérhessék. — A' Basájok még *Eszken* betegségben holt-meg. Velek vagynak még két Török Papok, az ő nyelvek-szerint *Hodsék*. A' többi özött meg-külömbözteti magát másoktól egy öreg Kapitány két fiatal szép természetü fiaival edgyütt, a' kiknek edgyike Aga vagy Hadnagy, a' másik Bar

jaktár vagy Zászló-tartó. Ezeknek és a' Török Papoknak már vólt-is szerentséjek a' Kis Papoknál elbédleni, a' hol magok szájok vallása - szerint nagy emberséggel fogattattak. Minnyájan meg-edgyeznek *Laudonnak* és a' Húszároknak ditséretében. Abban a' nagy észt, ezekben pedig az igaz vitézséget be-tszülik. A' kérdésre, ha vallyon reménylhetnek-é a' Török rabságba esett katonáink olly könnyü for-sot Hazájokban, a' millyenek vagon nékiek itten? az öreg Kapitány ezt felelte: Szakállomra esküszöm, hogy, a' mi illeti a' Húszárokat és közönségelsen a' Magyarokat, semmi bajok, hanem inkább jó tar-tások lészzen; másokról nem felelek. Tudjuk mi azt, hogy a' Magyarokkal egy eredetűek vagyunk. — Ugyan is egynéhány Húszárok el fogattatván a' Tö-rököktől a' Bosnyai Basa eleibe vitetének, a' ki őket arra kéré, hogy mutatnák meg előtte hadi gyakor-lásaikat. Ezek kedvére járván ő kegyelmének, an-nyira meg-tettzett ezeknek gyors forgásaik, hogy meg ditsérvén őket me-ajándékozta.

Egy Jegyzés. Mi rutabb a' részeg Pappnál, és a' ré-szeg Afzszonynál? az első szüntelen nagy dologról disputál, a' második mindent meg-enged és tsinál! — Erdélyben Arannyos széken Kövenden meg-da-gaszt egy tekenyő tésztaát egy afzszony, hogy kenyere-t süsön; de előre a' boros kantsónak jól a' belső fenekire tekintgetvén, el-felejtí a' Sütő-kementzébe bé-gyújtani. Mikorra a' dagasztást el-végzené, utól éri a' bor, 's le-fekzik. Egy kevés idő múlva azt lát-ja álmában, hogy már az ő tésztaja meg költ; azért tsak fel-ugrik hirtelen, és a' kenyerekre szaggatott tésztaát bé-hányá az ágy alá, 's megint le-fekzik, mintha dolgát leg-jobban végzette vólna. Ez alatt haza érkezik munkában lévő férje-is éhen, 's hát a' sültelen Gazdaszszony az ágyon, a' sültelen kenyere-k pedig az ágy alatt hevernek. Ez az Arannyos széki Afzszonyok Óh-észttendei ajándéka.

A' mi E. Olvasóinknak, Levelez inknek és a' körüllet-tünk hiven fáradozott Posta-mester Utaknak ezen észttendőben velünk közlött sziveségeket tiszta szívvél köszönnyük — és mig vissza szolgálásában módot találunk, magok parántsolja-nak — igaz szolgáikkal;